

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 256/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti D., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. M. Š., Advokátska kancelária, B., pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 92/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť D., s. r. o., o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júna 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti D., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 92/2007, ktorou sťažovateľ žiadal vydať nález:

„1/ Základné právo obchodnej spoločnosti D., s. r. o. upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR v konaní vedenom pod spis. zn. 22 C 92/2007 na Okresnom súde Bratislava I porušené bolo.

2/ Okresnému súdu Bratislava I prikazuje v konaní vedenom pod spis. zn. 22 C 92/2007, aby konal bez zbytočných prieťahov.

3/ D., s. r. o. priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 3. 500,-Eur, ktoré je Okresný súd v Bratislave I povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4/ Ústavný súd SR priznáva obchodnej spoločnosti D., s. r. o. úhradu trov konania sumou 338,62 Eur vrátane DPH, ktoré je povinná kancelária Ústavného súdu SR zaplatiť na účet jej právneho zástupcu JUDr. M. Š., advokáta, B., č. ú. ... vedený ..., do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ako z podanej sťažnosti a obsahu spisu sp. zn. 22 C 92/2007 okresného súdu, ktorý si ústavný súd pripojil pre účely rozhodovania o podanej sťažnosti vyplýva, okresnému súdu bola 24. mája 2007 podaná sťažovateľom žaloba o úhradu nákladov za revitalizáciu a rekonštrukciu priestorov vo vnútri budovy amfiteátra na ... v B. Sťažovateľ súčasne uhradil súdny poplatok kolkovou známkou v hodnote 500 Sk a vec bola pridelená sudkyňi okresného súdu JUDr. E. H.. Následne sťažovateľ doručil 9. júla 2007 okresnému súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia a uhradil súdny poplatok za tento návrh. Ďalší priebeh konania bol takýto:

- 19. júla 2007 okresný súd uznesením č. k. 22 C 92/07-54 návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia zamietol,
- 13. augusta 2007 podal sťažovateľ proti tomuto uzneseniu odvolanie,
- 18. augusta 2007 okresný súd zaslal sťažovateľovo odvolanie na vyjadrenie žalovanému, zároveň vyzval sťažovateľa na upresnenie petitu jeho žaloby a zaplatenie doplatku súdneho poplatku za návrh vo výške 113 500 Sk,
- 8. októbra 2007 sťažovateľ požiadal o oslobodenie od povinnosti platiť súdny poplatok a zároveň upravil petit žaloby,
- 4. decembra 2007 priznal okresný súd sťažovateľovi oslobodenie od povinnosti platiť súdny poplatok,

- 10. januára 2008 okresný súd predložil spis Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o sťažovateľom podanom odvolaní proti uzneseniu č. k. 22 C 92/2007-54 z 19. júla 2007,

- 31. marca 2008 Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 9 Co 8/2008-11 napadnuté uznesenie potvrdil,

- 26. júna 2008 bol vrátený spis odvolacím súdom okresnému súdu,

- 4. júla 2008 nadobudlo uznesenie č. k. 22 C 92/2007-54 z 19. júla 2007 právoplatnosť,

- 11. decembra 2008 sťažovateľ doručil okresnému súdu doplnenie žaloby,

- 3. júla 2009 zaslal okresný súd doplnenie žaloby na vyjadrenie žalovanému, ktorý 24. augusta 2009 okresnému súdu oznámil, že v konaní sa nechal zastúpiť advokátom, prostredníctvom ktorého sa 8. septembra 2009 vyjadril k podaniu sťažovateľa,

- 15. marca 2010 vyzval okresný súd sťažovateľa, aby odstránil nedostatky doplnenia žaloby,

- 10. mája 2010 okresný súd uznesením č. k. 22 C 92/2007-154 pripustil zmenu petitu v zmysle podaní sťažovateľa (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 2. júna 2011),

- 24. mája 2010 bol spis na okresnom súde pridelený sudkyňi JUDr. A. K.,

- 27. mája 2010 žalovaný súdu oznámil, že odvolal splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v tomto konaní a 30. augusta 2010 žiadal o vyhotovenie kópii súdneho spisu, ktorá mu bola doručená 14. decembra 2011,

- 14. júna 2012 podal sťažovateľ ústavnému súdu sťažnosť,

- 21. júna 2012 okresný súd nariadil termín pojednávania na 8. október 2012.

Sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu, ktorou namietal porušenie svojho základného práva postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 92/2007, uviedol, že okresný súd bol nečinný v obdobiach od 24. mája 2007 do 18. septembra 2007, od 19. septembra 2007 do 4. decembra 2007, od 5. decembra 2007 do 15. marca 2010, od 16. marca 2010 do 10. mája 2011 a od 11. mája 2011 do podania sťažnosti ústavnému súdu. Od podania žaloby sťažovateľom okresnému súdu po prvý úkon súdu uplynulo 117 dní, celkovo prieťahy v konaní trvajú 1795 dní, vo veci dosiaľ nebol nariadený termín pojednávania, a to napriek tomu, že ide o vec nie príliš zložitú a sťažovateľ k prieťahom

neprispeľ. V dôsledku zbytočných prietáhov v konaní okresného súdu vzniká sťažovateľovi majetková ujma a problémy v podnikateľskej oblasti.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že jej predmetom je namietané porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 92/2007.

Ústavný súd so zreteľom na § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním.

Podľa § 62 ods. 1 druhej vety zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o súdoch“) účastník konania alebo strana v konaní môže podať sťažnosť na postup súdu, ktorá „môže smerovať proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov alebo porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva“.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116

ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené preťahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“.

Napokon, podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky“.

V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Sťažovateľ v prerokúvanej veci nepreukázal, že splnil požiadavku namietania preťahov v konaní pred orgánom štátnej správy súdov, ani neuviedol žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde, na ktoré by mohol ústavný súd prihliadnuť a nevyžadovať splnenie tejto podmienky sťažovateľom.

Keďže ústavný súd z obsahu sťažnosti a ani z pripojeného spisu okresného súdu nezistil, že by sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v predmetnom konaní pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, a ani z jej obsahu nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde zo strany sťažovateľa došlo z dôvodov hodných osobitného zreteľa, odmietol jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Z týchto dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2012